

Ny nationalpark i Nämndöskärgården

Digitalt informationsmöte
31 augusti 2021

Nämndöskärgården

EN BLIVANDE NATIONALPARK – OVAN OCH UNDER YTAN

Agenda

- Välkomna & syftet med mötet
- Varför bilda en nationalpark i Nämndöskärgården?
- Hur bildas en nationalpark
 - avgränsning, tidplan, arbetssätt
- Kartläggning av natur- och upplevelsevärden
- Planering för besökarmottagning
- Angränsande projekt
- Kommunikation och samverkan
- Stund för frågor
- Avslut

Spelregler under mötet

- Stäng av mikrofonen och videokameran
- Skriv frågor i chatten så svarar vi på dem i anslutning till presentationen
- Presentationen spelas in och publiceras Länsstyrelsens webbplats (inte diskussionerna)

www.lansstyrelsen.se/stockholm/namdoskargarden

Varför bilda en nationalpark i Nämdöskärgården?

Nationalparksplan för Sverige 1989 och 2008

Internationella kriterier och miljöbalkens bestämmelser

Nät av nationalparker över hela landet av unika eller utbredda landskapstyper

Höga naturvärden

Intressanta som sevärdheter

30 nationalparker

- Stockholms skärgård är unik
- Skydda/bevara ett representativt landskapsutsnitt
- En varierad och relativt lågexploaterad ”typisk mellan- och ytterskärgård”, delvis präglad av den historiska mark- och vattenanvändningen
- Höga naturvärden på land och i havet samt kulturmiljövärden
- Goda förutsättningar att ta emot besökare

Väl värt att bevara och visa för fler
– ovan och under ytan!

- Stärkt status som besöksmål. Nationellt och internationellt intresse.
- Förbättrade förutsättningar för lokal och regional utveckling.

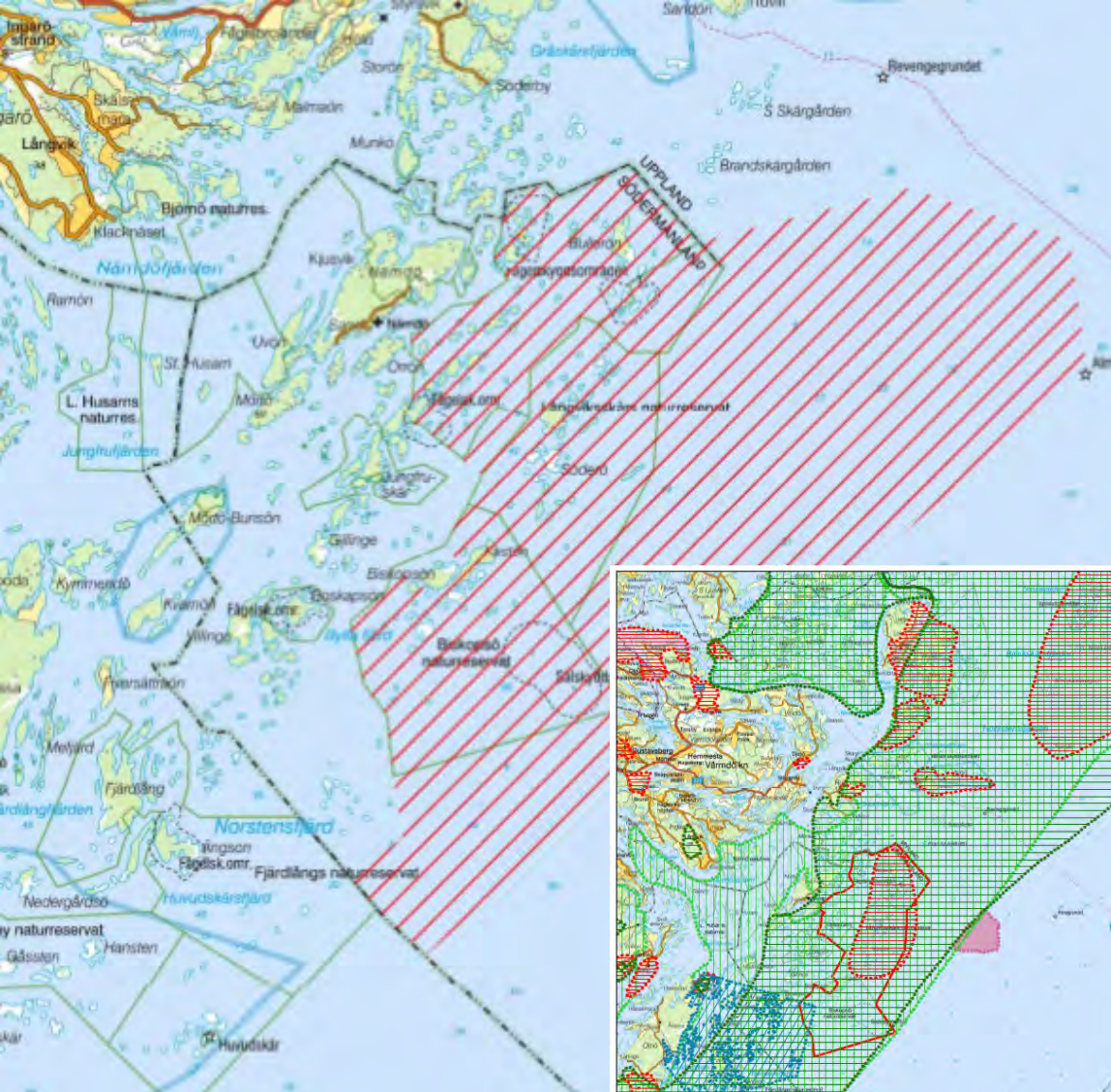
Omfattning och avgränsning

Utredningsområde för nationalparken

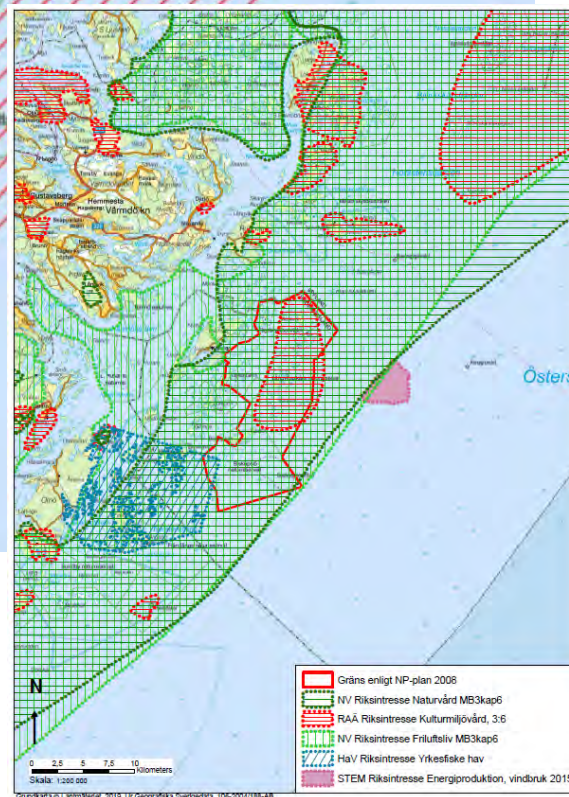
Värmdö kommun.

Totalt drygt 37 000
hektar.

Utredningsområde för nationalparken

Fyra befintliga
naturreservat (även
N2000 och Helcom MPA)
samt havsområde österut.
Berör flera riksintressen.

Vad ska göras i projektet?

- Ta fram förslag att bilda nationalpark
 - syfte, geografisk avgränsning, föreskrifter och skötselplan.Utifrån prioriterade naturvärden och besökarnas upplevelser!
- Markköp – staten måste äga mark och vatten i nationalparker
- Besökarmottagning (entréer, rastbord, stigar med mera samt information till besökare)
- Planera och genomföra invigning

Ingår inte i projektet

- Besökscenter/utreda naturum
- Destinationsutveckling – bo, äta, göra

Arbetssätt och tidplan

Arbete i samverkan

- Projekt som genomförs av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Värmdö kommun, Havs- och vattenmyndigheten
- Samverkar med andra projekt och parter
- Finansieras främst via Naturvårdsverket

Tidplan

Våren 2020

Officiellt startskott

2020-2023

Arbete med att inventera naturvärden, köpa in mark, ta fram förslag till föreskrifter och skötselplan. Anordningar för besökare, information

Slutet av 2023

Remiss av föreskrifter mm

2024

Naturvårdsverket föreslår ny nationalpark för regeringen

2025

Planerad invigning

Inventeringar och upplevelsevärden

Inventeringar och undersökningar

- Fågelinventeringar (2020 + 2021)
- Skoglig kartering (2021)
- Odlingslandskapsmiljöer (2021)
- Landskapshistorisk markanvändning (2021)
- Marinarkeologisk sammanställning (2020)
- Besökarundersökning (t o m första veckan i november 2021)
- Grunda vikar (2020 + slutförs 2021)
- Fiskundersökningar (2020 + 2021)
- Marina undersökningar, bottnar (2021 o framåt)

Upplevelser i Nämdöskärgården

- Vida vyer och skärgårdslandskap
- Skärgårdsöarnas unika natur
- Möte med fåglar och säl
- Livet under ytan
- Skärgårdsliv i gångna tider
- Konstnärsliv

Entréer och besökarmottagning

- Förstudie för besökarmottagning pågår fram till årsskiftet.
- Nulägesbeskrivning – beskriva det ser ut idag gällande: infrastruktur, transportmöjligheter, gästhamnar, parkering, besökarantal och anordningar för besökare (t ex informationsplatser, vandringsleder, rastplatser, bryggor etc.)
- Framtida behov – vad behövs?
- Föreslå platser för nationalparksentréer och anordningar. Även belysa andra behov.

Kommunikation och samverkan

- Samverkan med många olika aktörer. Värmdö kommuns skärgårdsråd, Skärgårdsstiftelsen, andra angränsande projekt, hembygdsföreningar m fl
- Digital besökarenkät pågår till och med 7 november

I höst

- Workshops om Nämndöskärgårdens berättelser under ledning av Centrum för Naturvägledning, okt 2021

Angränsande projekt

- Omlandsprojekt/-analys, drivs av Värmdö kommun och länsstyrelsen Stockholm

Kontaktuppgifter, projektledare:
Christian Pleijel, Värmdö kommun

christian.pleijel@varmdo.se

biträdande projektledare:

Patrik Cederlöf, länsstyrelsen

patrik.cederlof@lansstyrelsen.se

- Biosfärområde – förstudie pågår, finansieras av WWF

Drivs av Nämdö Green Archipelago

<https://greenarchipelago.se/>

Aktörsutbildning

- Vi kommer att erbjuda möjlighet att bli certifierad nationalparksentreprenör/samarbetspartner till nationalparken.

Håll dig uppdaterad!

- Nyhetsbrev (anmälan via <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-oss/pressrum/nyhetsbrev.html>)
- Instagram@namdoskargardensnp
- Webb sida lansstyrelsen.se/stockholm/namdoskargarden

Kontakta oss gärna

E-post:

nationalparksbildning-namdoskargarden@lansstyrelsen.se

A photograph of an underwater scene. The water is a vibrant green color. In the foreground, there is a large, grey, textured rock. Above the rock, there is a dense patch of yellow and brown seaweed or algae. The text "Tack! Några frågor & funderingar?" is overlaid in white, bold, sans-serif font.

Tack!
Några frågor & funderingar?

Kontakt

Arbetet med att bilda en nationalpark i Nämndöskärgården drivs av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Havs- och vattenmyndigheten och Värmdö kommun.

Nationell projektledare: **Maria Sjö**, Naturvårdsverket

Biträdande nationell projektledare: **Maria Taberman**, Naturvårdsverket

Regional projektledare: **Elin Deremar**, Länsstyrelsen

Biträdande regional projektledare: **Veronica Axelsson**, Länsstyrelsen

E-post: nationalparksbildning-namdoskargarden@lansstyrelsen.se

Närmare presentation av upplevelsevärden

Vida vyer och skärgårdslandskap

- I Nämdöskärgården kan besökaren uppleva känslan av frihet genom vida vyer över havet och en obruten horisont. Tillsammans med den storslagna utsikten över den oexploaterade skärgårdens gytter av små och stora öar, kobbar och skär ger detta en känsla av rymd och oändlighet.

Skärgårdsöarnas unika natur

- Besökaren ska kunna förstå och uppleva de mosaikartade naturmiljöer på Nämdöskärgårdens öar. Berggrunden i kombination med havets och vädrets påverkan samt människans nyttjande av landskapet har skapat ett mycket variationsrikt och karakteristiskt landskap.

Här finns en mångfald av öar, både frodigare träd- och buskklädda öar och kala, karga skär med enbart lavar och annan låg växtlighet.

Den magra jordmånen, brukandet och havets påverkan med sena vårar och milda höstar har skapat förutsättningar för många olika naturtyper med karakteristisk flora och fauna.

Möte med fåglar och säl

- I Nämdöskärgården har besökare möjlighet att både se och möta gråsäl och en mångfald av fågelarter i de olika miljöerna som området hyser. Gråsälarna, som har en koloni i området, ses oftast under sommarhalvåret men kan observeras då och då på vintern om det är isfritt. Fågellivet är som rikast under vår och försommar men det finns också fågelarter som lever året runt i Nämdöskärgården.

Livet under ytan

- Besökare i Nämdöskärgården har möjlighet att uppleva ekosystemen i Östersjön. I nationalparken finns en mängd värdefulla undervattensmiljöer med allt från grunda vikar till mycket djupa vattenområden med både hårda och mjuka bottenar. Nyfikenhet väcks för fiskar, andra djur och vattenväxter under ytan.

Skärgårdsliv i gångna tider

- I Nämdöskärgården kan besökaren uppleva hur man tidigare levde i området och hur detta levnadssätt, med en kombination av jordbruk, fiske och jakt, har präglat natur- och kulturmiljöer. På de större öarna finns fortfarande traditionell bebyggelse och några mindre bymiljöer kvar. Kronohamnsfisket, dvs det statligt beskattade strömmingsfisket, har varit viktigt i området vilket har satt sina spår.

Konstnärsliv

- I Nämdöskärgården har flera konstnärer bott och verkat. På Bullerö bodde Bruno Liljefors och på Långviksskär Axel Sjöberg – deras konstnärskap präglat av skärgårdsmiljön kan ge inspiration.